

BÖLÜM 6

EĞİTİM PROGRAMININ HEDEF VE İÇERİK AÇISINDAN TASARLANMASI

Şenel ELALDI¹

GİRİŞ

Eğitimde program geliştirmenin bir parçası olan program tasarımı hazırlama, planlama ve ihtiyaç analizi aşamalarından sonra yer almaktadır. Program tasarımı, eğitim programının dört temel öğeleri olan hedef, içerik (konu alanı), öğrenme/öğretme süreci (eğitim durumları) ve değerlendirmeden (sınama durumları) oluşan bir süreç olup bu öğelerin mantıksal bir düzende tanımlanması ve düzenlenmesini kapsar (Wilén, 1991). Öğretimin düzenlenip anlamlı bir bütünlük içerisinde ele alınmasını sağlar. Program tasarımı hazırlanması programa ait ana çerçeveyi ortaya koymayı başka bir deyişle resmin bütününe görmeyi sağlamaktadır. Bir eğitim programı planlanırken öncelikle programın nasıl olacağını tasarlamakla işe başlanması gereklidir. Bir mimarın yapıyı tasarlayıp plan çizme sürecine benzeyen program tasarımı aşaması, program geliştirme çabalarına başlamadan önce ortaya konmalıdır (Demirel, 2017). Program tasarımı hazırlarken mevcut olan program, benzer gerekçelerle son yıllarda yenilenip güncellenen uluslararası programlar ve gençleri geleceğe hazırlarken yapılması gerekecekler için yurt içinde ve yurt dışında eğitim öğretim ve programlar üzerine yapılan akademik çalışmaların taranması da göz önüne alınarak gözden geçirilmelidir. Programa ait ana çerçeveyi ortaya koymak için bu tasarım aşamasında:

1. Neler yapılmalıdır?
2. Konu alanı neleri kapsamalıdır?
3. Hangi öğrenme stratejileri, araç gereç ve etkinliklerin kullanımına yer verilmelidir?
4. Sonuçları değerlendirmede hangi ölçme araçlarına ve tekniklerine yer verilmelidir?

sorularına yanıt aranmalıdır (Demirel, 2017). Program tasarımlarının aralarında sürekli dinamik bir ilişki olan programın dört öğesini de (hedef, içerik, öğrenme/öğretme süreci ve değerlendirme) içermesi gereklidir.

¹ Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi AD, snlelaldi@gmail.com

KAYNAKLAR

1. Acat, B. ve Ekinci, A. (2005). *Yapılandırmacı felsefe ve yeni müfredat programına etkileri*. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiriler Kitabı içinde (s. 2-10). Cilt 2. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli
2. Akpınar, B. (2010). *Eğitim programları ve öğretim*. Ankara: Data
3. Ayvaci, H. Ş. ve Türkdoğan, A. (2010). Yeniden yapılandırılan Bloom Taksonomisine göre Fen ve Teknoloji dersi yazılı sorularının incelenmesi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 7 (1), 13-25.
4. Anderson, L. W., ve Krathwohl, D. R. (Eds.). (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives: Complete edition*, New York: Longman.
5. Anderson, L.W., ve Sosniak, L.A. (Eds.). (1994). *Bloom's Taxonomy: A forty-year retrospective*. Ninety-third yearbook of the National Society for the Study of Education, Pt.2., Chicago, IL, University of Chicago Press.
6. Büyükkaragöz, S. Ş. (1997). *Program geliştirme*. Konya: Kuzucular Ofset.
7. Demirel, Ö. (2017). *Eğitimde program geliştirme: Kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
8. Duncan-Hewitt, W., Leise, C. & Hall, A. (2007). Affective Domain. S. W. Beyerlein, C. Holmes, & D. K. Apple (Ed.), *Faculty Guidebook: A comprehensive tool for improving faculty performance* içinde (4. Baskı). Lisle, IL: Pacific Crest.
9. Ertürk, S. (1982) *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Lmt. Şti.
10. Forehand, M. (2005). Bloom's taxonomy: Original and revised. M. Orey (Ed.), *Emerging Perspectives on Learning, Teaching, and Technology* içinde. Zurich, Switzerland: The Jacobs Foundation.
11. Gömleksiz, M. N. ve Kan, A. Ü. (2007). Yeni İlköğretim Programlarının dayandığı temel ilke ve yaklaşımlar. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 5 (2), 60 – 66.
12. Huitt, W. (2011). Bloom et al.'s taxonomy of the cognitive domain. *Educational Psychology Interactive*. Valdosta, GA: Valdosta State University. <http://www.edpsycinteractive.org/topics/cognition/bloom.html> adresinden erişildi.
13. İhtiyaç (2016). *Her yerde eğitim, KPSS ders notları, "program geliştirme"*. Ankara: İhtiyaç Yayıncılık
14. Intel. (2011). Bloom'un taksonomisi: Eski bir yardımcıya yeni bir bakış. http://www97.intel.com/tr/ProjectDesign/ThinkingSkills/ThinkingFrameworks/Bloom_Taxonomy.htm adresinden erişilmiştir.
15. İşler, A. Ş. (2004). Sanat eğitiminde disiplinler arası tematik yaklaşım. *Milli Eğitim*, (163), 43-53.
16. Krathwohl, D. R. (2002). A revision of bloom's taxonomy: An overview. *Theory into Practice*, 41 (4), 212-218.
17. Lokse, M., Lag, T., Solberg, M., Andreassen, H. N., Stenersen, M. (2017). *Teaching information literacy in higher education: Effective teaching and active learning* U.S: Chandos Publishing
18. MEB (2018). *Fen Bilimleri dersi programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
19. Odey A (2002). *Periodization training for sports*. Uyo: Mento Publishers.
20. Orstein, A. C. ve Hunkins, F. P. (1998). *Curriculum foundations, principles and issues*. Boston: Allyn and Bacon.
21. Özçelik, D. A. (2010). *Eğitim programları ve öğretim- Genel öğretim yöntemi* (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
22. Senemoğlu, N. (2010). *Gelişim öğrenme ve öğretim*. Ankara: Gazi.

Güncel Eğitim Bilimleri Araştırmaları III

23. Smith, P. ve Ragan, T.J. (1999). *Instructional design*. New York: John Wiley & Sons.
24. Sönmez, V. (2010). *Program geliştirmede öğretmen elkitabı* (16. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık
25. Taşpınar, M. (2009). *Kuramdan uygulamaya öğretim ilke ve yöntemleri* (3. Baskı). Ankara: Data Yayınevi.
26. Varış, F. (1994). *Eğitimde program geliştirme: Teori ve teknikler*. Ankara: Alkım Yayıncılık
27. Wilen, W. (1991). *Questioning skills for teachers. What research say to the teacher?* (3. Baskı). Washington, D.C. : National Education Association. ERIC Document Reproduction no: ED 332983
28. Wilson, L. (2013). *Three domains of learning – cognitive, affective, psychomotor*. <http://thesecondprinciple.com/instructional-design/threedomainsoflearning/> adresinden erişildi
29. Wulf, K. ve Schave, B. (1984). *Curriculum design: A handbook for educators*. Glenview, III.: Scott, Foresman